

Coolturalną jazdę poleca
AmberOne
 AUTOSTRADA A1

kulturalnajakzda.pl

PRYZMAT

coolturalny

WRZESIEŃ 2010

AENEUM
 SZKOŁA WYŻSZA

Zarażajmy się coolturalnym wirusem

Jeźdź kulturalnie... ...czyli jeźdź bezpiecznie

kulturalnajakzda.pl

Kultura jest coraz mniej popularna. Każdy z nas jest świadkiem niekulturalnych zachowań niemal każdego dnia. W domu, szkole, na przystanku, w komunikacji miejskiej, dyskoteci itp. Bardzo często spotykamy się z nimi także na drodze. Niestety, brak kultury to także przyczyny wypadków i kolizji. Bo przecież gdy ciśnienie się podnosi, a krew szybciej płynie w żyłach, bo inny kierowca zajeżdża nam drogę, łatwo o błąd za kierownicą. Aby zwrócić uwagę na problem, w firmie Gdańsk Transport Company, koncesjonariusza autostrady A1, zrodził się pomysł na akcję społeczną "Kulturalna Jazda". Skierowana jest do kierowców województwa pomorskiego. Kampania ma na celu promocję kulturalnej jazdy, a co za tym idzie bezpiecznej. Jazda prawym pasem na drogach szybkiego ruchu, nie wymuszanie

pierwszeństwa, zachowanie należytej ostrożności i bezpiecznej odległości od innych aut. Edukacja związana z zasadami ruchu drogowego itp. W ramach akcji, na stronie www.kulturalnajakzda.pl, przy udziale kierowców powstaje m.in. Konstytucja Kulturalnego Kierowcy. Organizowane są konkursy. W jednym z nich można było wygrać całonocny kurs bezpiecznej jazdy w renomowanej szkole. Teraz nadszedł czas na kolejną zabawę. Tym razem skierowaną do młodzieży licealnej. Nagrodą w konkursie również cenna: smart board - interaktywna tablica, która trafi do szkoły, której uczeń lub uczniowie przygotują najciekawszą pracę. Szczegóły poniżej. Zapraszamy do zabawy!

Ewa Tydkowska,
 rzecznik prasowy Gdańsk Transport Company

Są przynajmniej dwa sposoby na zachowanie się za kierownicą. To w dużym stopniu od nas zależy jak będzie nam się jeździło po drogach czy żyło każdego dnia.

DZIEŃ DOBRY, PRZEPRASZAM, PROSZĘ, DZIĘKUJĘ ITP. MAGICZNE SŁOWA WYPIERANE Z JĘZYKA POLSKIEGO. NIESTETY, PRZEGRYWAJĄ Z TYMI, KTÓRE W TYM MIEJSCU WSTYD CYTOWAĆ, A KTÓRYCH KORZENIE SIĘGAJĄ DO WIĘZIEŃ.

Obrażliwymi słowami na k, s, p, h jako pierwsi posługiwali się przestępcy, którzy trafili za kratki. Przekleństwa, czyli wulgarne wyrazy, obelgi coraz częściej zastępują nam normalne słownictwo. Niewiele osób wie lub nie pamięta, że zgodnie z

polskim prawem, kto w miejscach publicznych umieszcza nieprzyzwoite napisy, rysunki albo używa słów nieprzyzwoitych, podlega karze grzywny do 1500 złotych. Jednak wbrew temu co myślą niektórzy bycie kulturalnym jest modne i europejskie. Savoir - vivre, to nic innego, jak umiejętność postępowania w życiu oraz radzenia sobie w różnych trudnych sytuacjach. Zasady dobrych manier dotyczą wielu dziedzin życia: nakrywania oraz zachowania się przy stole, wyglądu, higieny lub właściwego ubioru, kultury podczas jazdy samochodem, komunikacji oraz zachowania się odpowiednio w poszczególnych sytuacjach. Kulturalnego człowieka można poznać po ruchu ciała, stylu bycia, sposobie wystawiania się, bądź po samym uśmiechu. Dobre wychowanie reguluje stosunki pomiędzy ludźmi, jak również sprawa, chociażby to, że wszyscy mamy lepszy humor.

Brak kultury to niewątpliwie cecha, którą często spotykamy u kierowców. Używają oni własnego słownictwa. Frazy często nie słyszalne przez szybę, o ile kierowca nie otworzy okna. Nic dziwnego, że się denerwują, skoro uważają, że pasy dla pieszych służą do przyspieszania, a nie do zatrzymywania pojazdu. Na brak kultury osób trzecich często cierpią osoby niepełnosprawne. Już samo odrzucenie ich przez większość społeczeństwa sprawia, że czują się pokrzywdzeni. Potrzebują naszego wsparcia w codziennych czynnościach w domu, szkole, w sklepie, czy na ulicy. Ciągłe za mało im pomagamy chociażby udzielając pierwszeństwa przy wejściu do autobusu. Dobro, które czynimy drugiemu człowiekowi, zawsze do nas powraca. Warto być modnym i kulturalnym człowiekiem. Zarażajmy się coolturalnym wirusem.

Wygrajcie tablicę smart board!

Smart board interaktywna tablica dzięki, której nauczyciele oraz uczniowie przenoszą się do XXI wieku, do nowoczesnej szkoły. To oznacza także koniec z zielonymi i białymi tablicami. Koniec z kredą i flamastrami. Za pomocą tablicy interaktywnej oprócz zabawy literami, cyframi, swobodnym ich przesuwanym nauczyciele i uczniowie mogą przedstawić prezentację naukową czy odbyć wirtualną podróż. Smart board daje wiele możliwości. Ograniczeniem jest tylko ludzka wyobraźnia. Smart board teraz może trafić także do Waszej szkoły. Wystarczy ruszyć głową, uwolnić kreatywność, której Wam nie brakuje. Firma Gdańsk Transport Company, koncesjonariusz autostrady A1, organizator akcji społecznej „Kulturalna Jazda” ogłasza konkurs, w którym nagrodą jest właśnie interaktywna tablica.

Co trzeba zrobić? Pomyśleć i przygotować dowolną formę ekspresji na temat kultury i bezpieczeństwa na drodze. To może być opowiadanie, skecz, piosenka, plakat, wiersz, teledysk, film, zdjęcie, artykuł albo jeszcze inne rzeczy, które przyjdą Wam do głowy. Prace nadsyłajcie lub przynieście osobiście do końca 2010 roku na adres GTC ul. Powstańców Warszawy 19, 81-718 Sopot. Dodatkowe informacje na temat konkursu już od 11 października 2010 roku na stronie www.kulturalnajakzda.pl. Pytania możecie zadawać na maila: biuro@kulturalnajakzda.pl

Studia licencjackie
 pedagogika, nauki o rodzinie, filologia angielska,
 dziennikarstwo i komunikacja społeczna, europeistyka
Studia magisterskie
 pedagogika, europeistyka

AENEUM
 SZKOŁA WYŻSZA
 W GDAŃSKU

www.ateneum.edu.pl tel. 58 307 45 45

Kulturalnie nie znaczy sztywnie

ZNANI I LUBIANI ODPOWIADAJĄ NA TRZY COOLTURALNE PYTANIA:

1. CZYM TWOIM ZDANIEM JEST KULTURA ROZUMIANA JAKO SAVOIR VIVRE?
2. CZY DZIŚ W XXI WIEKU WARTO BYĆ KULTURALNYM?
3. CZY PAMIĘTASZ JAKĄS ZABAWNĄ SYTUACJĘ ZWIĄZANĄ Z SAVOIR VIVRE?

Maciej Florek „Gleba” (z lewej), tancerz, choreograf, zwycięzca 1 edycji You Can Dance

sprostać tej globalnej sieci i wpisać poprzez nasze zachowanie pewne reguły, które ułatwiają nam poruszanie się w niej. Życie w dzisiejszych czasach gna coraz szybciej, to powoduje, że jeszcze zreczniej i sprawniej powinniśmy posługiwać się kulturalnymi regułami. Kolejnym wyzwaniem jest przestrzeń, w której się poruszamy. Nie raz wykraczamy poza reguły jednego państwa czy religii.

Wtedy też warto wiedzieć jak się należy zachować. To pozwoli nam zdobyć sympatię u innych, ich zaufanie, a niekiedy nawet przyjaźń.

A gdybym przyszedł do ambasadora USA w dresach

Maciej Florek „Gleba”

Ad 1. Savoir vivre jako kultura to dla mnie umiejętność radzenia sobie w każdej sytuacji w życiu. To umiejętność płynna, której nie można się tylko nauczyć, trzeba ją wyczuwać instynktownie, bo nie wszystkie zdarzenia można zmieścić w książkach.

Ad 2. Bycie kulturalnym jest modne, przynosi wiele korzyści krótko i długoterminowych. XXI wiek to nowe sposoby komunikowania się chociażby poprzez Internet. Wyzwaniem jest

Ad 3. Będąc w Sankt Petersburgu w Rosji na występach zostałem zaproszony na kolację do ambasadora USA. Mając 17 lat nie miałem żadnego doświadczenia jak należy się zachować na tak wykwintnym spotkaniu. Gdyby nie filmy w telewizji pokazujące takie kolacje to zupełnie nie wiedziałbym jak się na nią należy ubrać, w jaki sposób przywitać z ambasadorem i jego małżonką oraz innymi gośćmi, jak się poruszać i co mówić, jak jeść i co pić. Zabawnie mogłoby być jakbym nie wiedział jak się zachować i przyszedłbym np.: w treningowym dresie. Mógłbym się poczuć mało komfortowo. Tego na szczęście udało mi się uniknąć, a ten bankiet wspominać do dziś jako największy w moim życiu.

Trzeba uważać, aby nie wyjść na „kołka”

Profesor Waldemar Tłokiński,

Ad 1. Już samo wyrażenie „savoir vivre” (wiedzieć jak żyć) wyjaśnia i zakreśla treści kultury wiążąc je z kulturą życia, kulturą zachowania się w sprawach codziennych. Tak rozumiana kultura normuje reguły postępowania w kontaktach z innymi ludźmi, ustala sposób bycia na co dzień i od święta. Tego rodzaju wiedzę powinno się zdobywać od najmłodszych lat w domu rodzinnym. Wchodzenie w dorosłość będzie uzupełniało katalog przyswojonych form życia towarzyskiego. O ludziach, którzy zachowują się w sposób naturalny, a zrazem z zachowaniem zasad dobrego wychowania mówi się, że są to ludzie kulturalni. W dzisiejszych czasach, gdy kultura społeczna pozostawia wiele do życzenia coraz rzadziej słyszy się, że ktoś jest dobrze wychowany, że zachowuje się kulturalnie. Najgorsze jest jednak to,

Profesor Waldemar Tłokiński (z prawej), rektor Ateneum Szkoły Wyższej w Gdańsku

że pozbawione dobrego wychowania osoby często nawet nie zdają sobie sprawy z tego, że swoim zachowaniem wydają o sobie jak najgorszą opinię. To niedobra autoprezentacja i częste źródło niesympatycznych sytuacji i zadrzań.

Ad 2. Historia ludzkości poucza, że na zachowaniach kulturalnych nikt nie stracił, a wiele zyskał. Obecnie obserwujemy tendencję do redukcji wszelkich form budujących

więzi społeczne. Zniekształconą staje się komunikacja między ludźmi, bez troski o podtrzymanie zachowań kulturalnych grozi nam osamotnienie. Sprawa jest już na tyle poważna, że niektóre wyższe uczelnie wprowadziły obowiązkowe zajęcia z zasad dobrego zachowania, które są przeciwieństwem codziennym, małym „protokołem dyplomatycznym”. Bez uświadomienia sobie wagi tych zasad grozi nam społeczne zchamienie, świat ludzi nieuprzejmych i wrogich względem siebie. Jakość życia w takim świecie będzie bardzo niska, egzystencjalna, na prymitywnym poziomie. Obserwu-

kulturalnym. Ludzie instynktownie lub z niedoskonałości podświadomie realizują dyrektywę znanego polskiego filozofa, prof. T. Kotarbińskiego, który mawiał, że we wszystkich cnotach i doskonałościach też trzeba zachować umiar.

Ad 3. Zabawnych sytuacji widziałem w życiu wiele, choć ostateczna refleksja nie prowadziła do śmiechu. A oto jedna z nich. Pewnego razu młody, ubogi daleki krewny odwiedził w innym mieście bardzo bogatego wujka, którego ostatni raz widział, gdy miał cztery lata. Przed wizytą, zapytał znajomego, jak się powinien zachować.

jemy jednakże i takie przypadki, kiedy to osoby niegrzeczne, nie umiejące się zachować, potrafią bardzo krytycznie wypowiadać się odnośnie do takich samych zachowań, ale u innych. To tak, jak z niektórymi pałacami. Pałają dużo, ale wybierają pokój w hotelu dla niepalących, w pociągu też wolą przedział dla niepalących, bo w otoczeniu znajdują innych ludzi, inną atmosferę. I jeszcze jedno. Nie grozi nam przesylenie zachowaniami

wać w mieszkaniu wujka, by nie wyjść na przysłowiowego kołka. Znajomy poradził mu, żeby w mieszkaniu wujka poświęcił należytą uwagę dziedzinie sztuki, których wuj miał sporo, bo inaczej przedstawi się jako przylup, niekulturalny, nie znający się zupełnie na sztuce. Gdy młodziak znalazł się w mieszkaniu wujka już od progu głośno wyrażał zachwyt nad obra-

Golden Life, zespół rockowy

a czasami nawet agresji i tylko dzięki kulturze osobistej czy to na drodze, w tramwaju czy sklepie będzie nam łatwiej i przyjemniej przebrnąć przez trudy dnia codziennego.

Ad 3 Nie przypominam sobie żadnej szczególnej sytuacji związanej z problemami z savoir vivre. Czasem mam problemy z jedzeniem ptysia w towarzystwie!)

Nie przebijajcie jedzenia pałeczkami

Marek Kamiński

Ad 1 To znaczy „Wiedzieć jak żyć” z innymi ludźmi. Lepiej jak jesteśmy dla innych uprzejmi, dobrzy. Nawet w sytuacjach kiedy mamy różne poglądy ich wymiana powinna odbywać się na odpowiednim poziomie.

Ad 2 Jak najbardziej!!!

Ad 3 Żona zwraca mi uwagę, że czasami nie otwieram jej drzwi. Wtedy myślę o równouprawieniu :). Za granicą jest odwrotnie, jeśli mężczyzna chce przepuścić pierwszą kobietę to ona może poczuć się urażona. Warto też pamiętać, aby wybierając się do innego kraju zapoznać się ze zwyczajami tam panującymi. Czasami może nam to pomóc. Na przykład w japońskiej tradycji przebijanie pałeczkami dań jest świadectwem braku kultury.

Jak zjeść ptysia w towarzystwie?

Adam Korol

Ad 1 Savoir vivre to element szeroko pojętej kultury, odnoszący się w szczególności do kultury osobistej każdego człowieka. Oznacza dobre maniere, poprawne zachowanie, uprzejmość, życzliwość i szacunek do innego. Znajomość tych zasad pomaga zachowywać się swobodnie w każdej sytuacji. To dobre wychowanie czyni z nas ludzi kulturalnych.

Ad 2 Oczywiście że warto być kulturalnym z prostego powodu. W dzisiejszych czasach w których każdy za czymś goni, gdzie się śpieszy, wielu z nas jest ciągle spóźnionych. W ludziach narasta poziom stresu, złości

Dziwne, że pytamy czy warto być kulturalnym

Golden Life

Ad 1 Umiejętność zachowywania się tak, że w naszej obecności nikt nie będzie się czuł źle i nasze postępowanie nie sprawi komuś przykrości, nie wprowadzi w zakłopotanie. Żeby osiągnąć taką umiejętność trzeba się nauczyć wielu zasad i reguł, innych w zależności od regionu czy towarzystwa.

Ad 2 Dziwne pytanie bo odpowiedź wydaje się oczywista - warto. Z drugiej strony dziwne, że ta oczywistość jakby zanika.

Ad 3 Hm... Samolot do Nowego Yorku. Jedziemy całym zespołem. Biznes klasa :))) Stewardesa podaje obiad i pyta jakie wino mi podać: Białe czy czerwone? Odpowiadam: Jedno i drugie! Ale nie zauważyłem żebym wprowadził kogoś w zakłopotanie. Raczej uśmiechy pełne zrozumienia:))

Adam Korol, mistrz świata, Europy i mistrz olimpijski w wioślarstwie

Jeśli mówisz, że jesteś kulturalny, to raczej nie jesteś

Kacper Kowalski

Ad 1 Najprościej rzecz ujmując, jako kodeks zachowań honorowych na różne okazje. Jako zasady i reguły których stosowanie świadczy o nas samych i wpisuje się w funkcjonowanie jednostek w grupie. Oczywiście należy zachować zdrowy rozsądek i dystans. Zasady te są prawdziwe, jeśli czynione są w sposób uprzejmy. Te zasady można stosować wszędzie, nawet na drodze. Jeśli będziemy nawzajem sobie pomagać na drodze ruch będzie odbywać się sprawniej, korki będą mniejsze, a więc wszyscy dojadą do celu sprawniej i bezpieczniej. Aby ktoś

Kacper Kowalski, mistrz Polski w paralotniarstwie, fotograf wielokrotnie nagradzany na całym świecie za zdjęcia robione z lotu ptaka.

Marek Kamiński, podróżnik, polarnik, biznesmen. Pierwszy człowiek, który w jednym roku zdobył dwa bieguny

spełnił moje oczekiwania - np wpuścił mnie do ruchu gdy chcę zmienić pas, a jedzie sznur samochodów - sam muszę uprzejmie patrzeć na innych kierowców i pomagać im gdy tego potrzebują.

Ad 2 Starac się być kulturalnym warto być zawsze. Gdy się jest samemu, na drodze lub w grupie. Trzeba nad tym pracować, tak aby nawyki weszły w krew i odbywały się instynktownie. Tym bardziej w dzisiejszym świecie, gdy chcę przyspiesza, ścieżki ludzi przecinają się na każdym kroku. Świat „się kurczy” a większość przestrzeni publicznych jest monitorowana.

Ad 3 Mój dziadek mówił - jeśli ktoś o sobie mówi, że jest dobrze wychowany - to znaczy że nie jest. Zebrała Paulina Kakoryka (Fabryka Kreacji)

Studia podyplomowe
Uniwersytet Trzeciego Wieku
Kursy i certyfikaty j. angielskiego

ATENEUM
SZKOŁA WYŻSZA
W GDAŃSKU

www.ateneum.edu.pl tel. 58 307 45 45

kursy i certyfikaty
j. angielskiego

we współpracy
z British Council

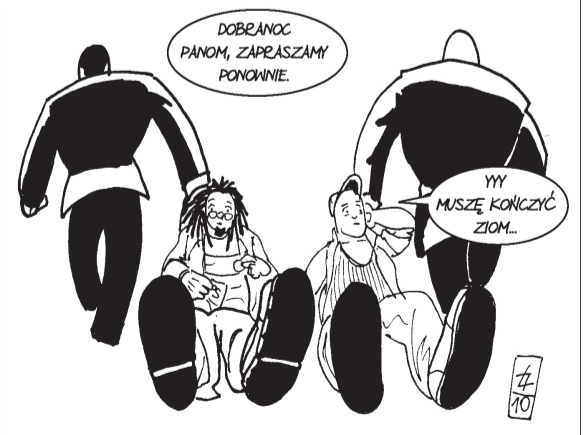
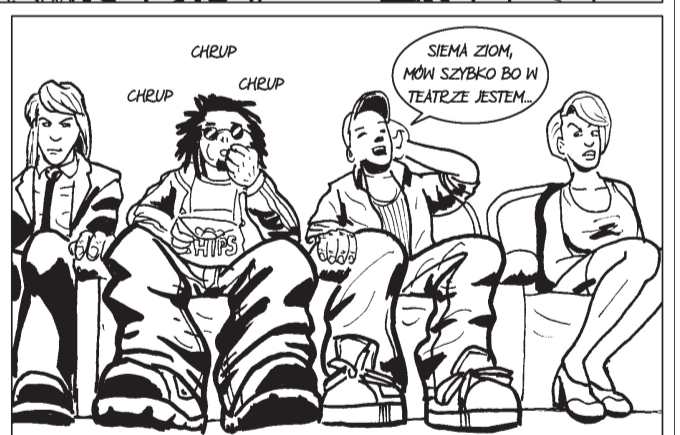
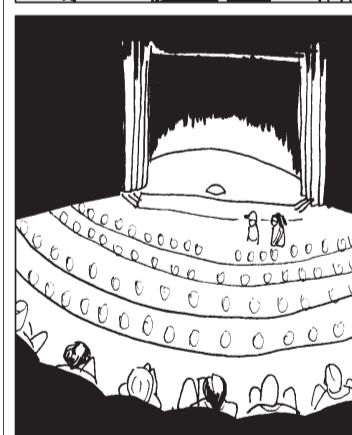
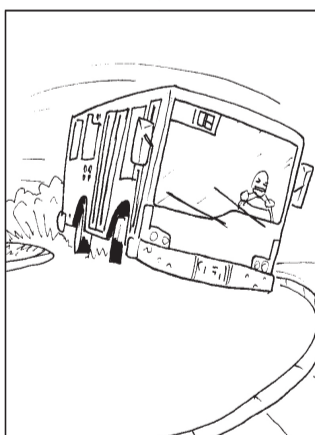
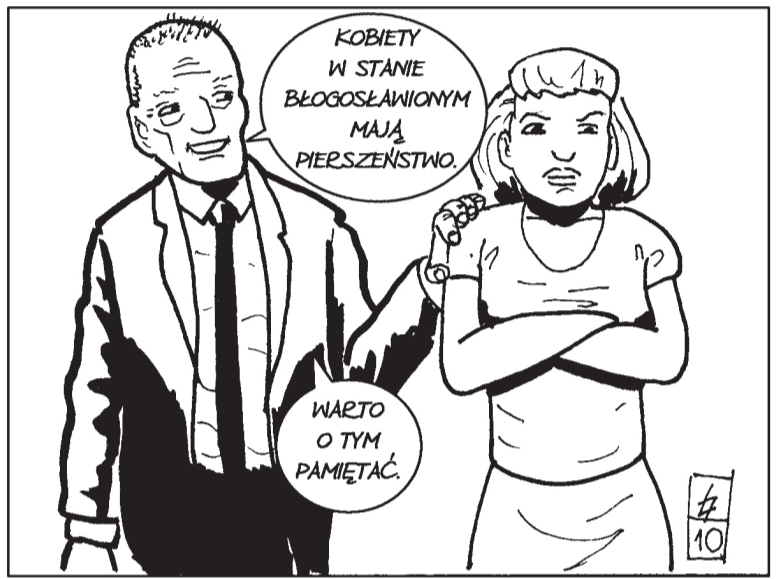

ATENEUM
BRITISH CENTRE
SZKOŁA JEZYKOWA

www.ateneum.edu.pl tel. 58 307 45 57

**I TY
MOŻESZ BYĆ
KULTURALNY.
TO NIE BOLI.**

Co każdy z nas powinien wiedzieć